

Balázs Zoltán

Az álmatlan ember

Alig öt éve kezdődött.

A Hold alacsonyban, egészen közel, a fejünk fölött lebegett. Azoknak, akik nézték, megfordulhatott a fejükben, vajon hogyan is nem esik a fejükre. A nap kétszer kelt fel. Egyszer a Föld mögül, aztán eltűnt a Hold mögött, ahonnan előbújít ismét. És újra megközelítette csendes ereszkedéssel a Föld peremét. Emiatt sokan nem tudták már, mikor van nappal és éjszaka. A napszakokat hiába osztották hivatalosan négy részre az évszakok nevei szerint, az órákat hiába aprózták negyedrészekre, végül a mutatók sebességét már senki nem tudta ésszel követni. Pereg az idő, és pereg a földre csendesen, fényben úszva a Hold homokja.

*

Egymás árnyékába épültek a házak. Mint valami lőrésre áhítózó élőlények, mindenki a napos utcára lép ki. Figyelmes, igazán, hogy egyesek egymásra nyitják ajtóikat és ablakaikat, miközben a szabad tér érzetét kulcsra zárt otthoni magányuk pótolja.

Szabad nap. Lejöttem a városba. Leparkolok, ha úgy érzem, itt most jó. A Duna közelségét szeretem. Kórházba akarnak küldeni egyesek.

Bármikor hívnak, mindegy milyen kedvem van, megyek. Öltöny van rajtam, Ezt még apámtól tanultam. Bármilyen van, fiam, ha ebben ér a halál, ne feledd, mindenkinek ugyanaz a kép jut eszébe majd, amikor rád gondol.

Az öltöny.

Bemegyek, bár arrafele sem kellene járnom. Elég lenne az ügyvezetővel és az ügyvéddel leülni havonta két-három alkalommal, el lehetne élni így száz-kétszáz évet dologtalanul. De én olyan vagyok ebben, mint az apám. Nem szeretem, ha nem vagyok ott. Az alkalmazottak valószínűleg szintén nem szeretnek engem, épp ezért. Még a közvetlen munkatársak is beszélnek a hátam mögött erről.

Én vagyok az álmatlan ember, aki az apjának folytatása.

Elindulok abba az irányba, amerre a vonalak vezetnek. Ugyanaz jár a fejemben, mint öt évvel ezelőtt. Csődöt kezd mondani az igény, hogy frissítsem magam. Mintha a zuhany nem tisztítana többé, csak eláztatna, elnyálkásítana. Pedig úgy dicsérnek, mint aki mindenkit túlél és túlszárnyal. Ezek a folyékony tenyerű barátok és üzlettársak. Caesart üdvözölték így, és búcsúztatták.

Az utcákon záróvonalak, átjárók és biciklisávok. Érdekes néha ez a gyalogos forgalom. Engedély, fény és figyelmeztetés mindenhol. A nap sodrásában el- és előtűnik néhány ember. Most viszont aránytalanul tolakszanak előttem, rendezetlenül, napernyőjükkel, és a homok elleni védekezésre magukkal hordott sállal fejükön, ijesztőek. A troli felső vezetőke, a fák lombozata, ahogy átvágják a fölénk növekvő sötét vonalaikkal és rovátkáikkal az eget, úgy tűnik semmi sem természetesebb annál, hogy idegenül élem meg napjaim.

Felcsaphatnék árnyékrajzolónak. Az aszfaltra vetett árnyékokat bejelölve. Feltüntethetnék egy új apró erezetekből szőtt világot krétával rajzolva át a táblaként hengerített várost.

Ma semmi jele homokszélnek. Tiszták az utcák egy ideje.

Kiröhögnének odabent, ha megtudnák, itt térdelek a Duna-part közelében és firkálgatok, mint egy öt éves. Az új világ, akár egy gyermeké, olyan volna, mellyel meglehet, nem tudna senki és én magam sem tudnék mit kezdeni.

Átfúj a szél egy zacskót az úttesten. Hallani a hangját, ha nem zajos a város, de a város zajos. Az apró hangok jelenlétére ugrok. Mintha játszana a szél, fülemben sistereg. Benne zörög egy méh. Zörög benne kétkedve saját érzékeitől megcsalva. Nem tudja, mitől repül. Repítik, és nem érzi saját súlyát.

Apámnak nem volt ideje hülyéskedni, én meg itt vagyok – én hülye... hogy az általa fektetett alapokon átfomáljam a világot.

De semmi. A konferenciákkal teletűzdelt napok közötti hézagokban csak olyan dolgokra van kedvem, amiket apám sosem engedett volna meg. Teszek egy szívességet, és nincs büntudatom amiatt, hogy apám mindezt soha meg nem engedné nekem.

Itt hagyott, mi dolga volt velem, a halott Davor.

Pedig a nehéz a könnyű gyökere. Ahogy ő mondaná: Itt minden agy és izommunka. Én vagyok. És ha tökök bütyök vagy, te leszel képzelőereje mindennek, ameddig a kezéd elér. Alig múltam öt éves, mikor kioktatott erről. Azt kérdeztem tőle, hogy te varázsló vagy, Davor? Azt mondta, hogy igen. Ez éppen a varázslat. Egy csettintésre, ha épp a csillagok is úgy állnak az égen, mint tegnap, és semmi okuk ellenkezni, egyszer még a világ négy sarkát is összehajthatod.

Halála körül tudtam meg, miért ment el, hagyott ott akkori nevelőnőm, akit annyira szerettem. Hogy a „varázsló” szóval penderítettem ki, elég ügyetlenül, mert dühös lett rá Davor, aki nem akarta, hogy valótlanágokkal töltsen tele a fejem egy jól iskolázott cseléd.

A Dunánál napozók fekszenek. Ilyenkor nyáron bűdös van idekint. A homok néha még jobb. Áthatolhatatlanabb a levegő. Megszűri ugyanúgy a mocskot, akár az eső. Az emberek kifekszenek a koszos rakparti kövekre. Onnan lehetett valaki. Otthagya az ételmaramadékát valaki. Aztán rátalált a méhecske az illatozó, izzadt banánmaradékra.

Én már csak akkor pillantom meg, mikor egy kisebb teherautó szállókésétől a magasba röppen, és apró karikát vet súlypontja a banán és a méh körül rezgő sarkaival.

Nem értheti a méhecske, hogyan repülhet. Valami összetapadt körülötte. Megérint néhány szélvédőt, idefele. A járdához közelít. Nevetek azon, hogy hátha nem ér ide. Miért nevetek, nem tudom. De közben meg sem rezdül az arcom. Célegyenesen ide tart.

Időnként máshogy közlekedek gyalog, mint szoktam, aztán újra változtatok járókelői szokásaimon, attól függően, hogy mennyire vagyok zavarban. Persze, erről senkinek nem lehet fogalma, mennyire foglal le saját életem. Van, hogy mindenkinek a szemébe nézek, vagy nekimegyek, alig tudom kikerülni a szembejövőt. Máskor elképzeltetetlen ilyesmi, mintha a tervezett út előtt minden el lenne seperve.

Szerencse, ritkán járok egyedül. Velem van nyakas. Most is itt ólálkodik valahol. A testőr. Persze, az orvos miatt vagyok önálló sétán. Gyengélkedem. Ez már a vége, mondja. Senki nem tud a bajomról rajta kívül. Apám, a törtető, könnyebb volt neki. Kék levélvel hatékonyabban dolgozott, mint én. Pedig ő sohase tiszta. Keverék volt, mint én, csak nem ütött ki, nem látszott rajta. Vörös nedveim fogja vagyok.

Neki könnyű volt eltitkolni. Csak én tudom és el sem mondhatom senkinek. Burok képében magába fogadta ez a társaság. Én meg, bár a fia vagyok, és anyám tiszta, rajtam mégis kiütközött. Ahogy pirosas, időként megnyugtatóbban lilás színben csörgedezik ereimben, mindig attól félek, megsebzem, megszúrom magam valahol, és meglátják rajtam. Vékony, nedvszívó kezelábast hordok a ruha, az öltöny alatt. Nyakig öltözve járok teniszezni. Pedig ez az egyik legalkalmasabb hely a hibára. Vagy egy vacsora. Vagy az ügyetlen titkárnő a levélvágóval. De a nyugalom a mozgás irányítója. És a türelemmel, aminek mértékét nálam a pénz adja, szerencsére nem kell számolni: Kiapadhatatlan.

A járdához közelít a zacskó; a buszmegálló fele szállingózik. Nem jön busz, sem semmi más jármű a megállóba. Mégsem lépek az úttestre, ahol két méterrel odébb egymást kerülgetik az autók.

Köröz újra egyet a műanyag tasak. És ideér. Kinyújtom kezem az úttest felé. Ha lát valaki, hülyének néz. Aztán lassú ereszkedéssel leszáll kézfejemre. Szedd ki belőlem ezt a legyet, recseg rám a zacskó. Erre a méhecske még jobban rázni kezdi magát a nagy műanyag tokban, ahol csapdába esett. Gyanakvóan nézek rá. Hiszen ez egy méhecske, javítom ki. Már felér a vállamra, mikor rettenetes hangon rákezd.

A szemtelenségít, kérlek, segíts, kiáltja. Nagyon erősen recsegett, mocorgott, mert a méhecske még inkább rákezdett a zümmögésre. Még a végén kilyuggat, fogta könyörgőre a zacskó, és záró fóliaszáját jó tágra nyitotta. Leveszem egyik kezemmel a komótosan egyensúlyozó műanyagot és sarkait megcsípem ujjvégeimmel. Megrázom egy kicsit. Már is kipottyán banánostól együtt a kis méhecske.

Csak a banánt ne, kiáltja, add vissza. De nem hallgatok rá, csak mutatom a kezem neki, és érti, hogy nem piszkolom már be jobban magam. Azzal tovább szállt.

Három fiatal tinédzser sétál el mellettem, nem néznek rám, csak a lány, aki az egyik piercinges fiú combközépig lecsúsztatott nadrágövébe kapaszkodik, vagy épp azt tartja. Majdnem rálépnek a méhecskére, de úgy sístereg hirtelen haragjában hogy egyikük fel is ugrik rémültében, aztán pár méterről visszanezét fiú, akinek nem jutott lány, és hátra köp. Kezd kínos lenni itt állnom. Nem ér ennyit az álmodozás. Átmegek a Búraszzigetre. A méhecske ekkor kezdett csak igazán magához térni, és felröppen. Zümmögött kicsit, körüljárt, aztán újra zümmögött. Valószínűleg vidéki lehet, de nem akarom megsérteni. Különben is egy árva hangot nem értek mit akar. Inkább bólogatok. Azt szoktam olyankor. Nem akartam, hogy belém csípjen. Bár megmentettem, ha úgy vesszük, valószínűleg köszönetet akart mondani. Aztán közel repült egész az orrom hegyéig, amitől nagyon ideges lettem, mivel bandzsítanom kellett. Csaknem gúnyt űz belőlem. Odakaptam a tenyeremmel, és gyors léptekkel, elindultam a templom felé, ahol parkoltam. Alighogy beültem az autóba, hiába az árnyék, megcsap a rohadt meleg. Rögtön elnyom az álom. Elkoppanok.

Hajnal van vagy alkonyat, azt erre fele nem nagyon lehet tudni. A Hold állása nagyon furcsán tudja befolyásolja a fényviszonyokat. Vízszintesen nyúl be a fény a térbe, csak forrását nehéz megállapítani. Ránézek az órára, kiszáradt a szám, hirtelen felriadok, bekopog a Nyakas! Az ablakon mutatja, hogy idő van. Intek neki, hogy jó.

Beül a volán mögé, és indít.

Szar mi? Olyan mintha kétszer lenne nappal és este, mondja vigyorogva. Én meg csak elhúzó a szám, ez a vén tücsök több nővel hált, mióta megcsákyázták a holdat, mint

annak előtte egész életében. De intek is egyúttal, hogy az utat nézze, persze csak vigyorg, látja rajtam, tudom, mire gondol. És neki ez elég, eldicsekedte magát.

Rámegyünk a Margit hídra, onnan be a Búraszzigetre. Kérdezi, mi ez a dosszié, felveszi az anyósülésről az orvos kartonját, mondom neki, adja ide, nehezen túrtörtetem magam, ha erről van szó. „Margit szanatórium”, nagy táblákon olvasni.

*

Nem mesélt apám soha erről. Felmenőim nem ismerem. Csak őt. És most egyedül vagyok. Eleinte nem volt baj vele. Figyelmeztetett a doktor, szerinte sokáig el lehet húzni ezt, a levek átömlesztését. Ezért lecsapolta a pirosat, és nullás kéket engedett belém. Fel sem tűnt a különbség.

Volt egy koreográfia, amit pontosan be kellett tartani. Havonta egy hetet kellett pihentetni a dolgot, hogy magához térjen a szervezet. Injekciók és újabb injekciók követték egymást, mikor hosszabb időre nem függesztettük fel átömlesztést. Aztán rászoktam. Egyszerű mérgezés lép fel, amint a szervezettől idegen testnedv megtapad az érfalakon. Emiatt volt tanácsos időnként visszaáramoltatni a szervezet számára természetes vörös leveket.

Így aztán egyre rosszabbra fordultak dolgok.

Hogy illegális a nedvek átömlesztése, ez szerencsére egy cseppet sem zavart. Meg tudtam oldani, hogy a legkorszerűbb körülmények között lássanak el, és mindezt diszkrétan is kezeljék.

Apám nem foglalkozott ezzel. Davor: milyen szerencsétlen nevet is viselek. Azt hitte, mire átveszem vállalkozásait, eltűnök, olyannyira átlátszóvá teszi jelenlétünket, mint gazdasági és politikai befolyással bíró személyeket: Az új biznisz. Amit éveken át emlegetett, de nem tudtuk, miről beszél... az új biznisz.

*

– Érdekes, amit mesél. Valóban az. Nem gondoltam, hogy ilyen nehéz... Pihenjen, majd csak folytatja...

– Most innen a kórház folyosóján, egyszerű. Akár bolondnak is nézhet. Hetven évesnek nézek ki és beszélni is alig tudok, pedig alig vagyok még negyven. Amúgy ki maga? Meséljen most ön.

– Én? Parádicsomember.

– Fura neve van. Ön, hogy került ide?

– Egyszerű és hosszú történet.

– Éppen ellenkezője az enyémnek, ami bonyolult, de rövid.

– Pontosan. Sétáljunk le ide a lépcsők alá, ahol látni lehet a búra falát, egészen megható, ahogy játszik rajta az alkonyat fénye.

– Általában nem tudni, alkonyat van-e vagy pirkadat. Én a Hold korongjának fényéből jósolok.

– Valóban, talán lehetséges is, viszont én biztosan tudom, mikor van reggel és este. Ez lesz az én történetem.